

ציונות בנ"ח

- זאת אורי אבנרי -

עוד לא הייתי שעה על אדמת ארצות-הברית, כאשר פגשתי את הציוני הראשון. עמדתי בתחנה העירונית של שדה-התעופה הניו-יורקי והזמנתי חדר בבית-מלון. הפקיד רשם את שמי ואת נתינותי. מאחורי עמד גבר בגיל העמידה, מרכיב משקפיים, שנראה כרופא חתיק. כששמע את שמי, ניגש אלי, לחץ את ידי בחמימות ושאל באנגלית: „שמא מכיר אתה את מר פלוני ברמת-גן?“

השבתי באדיבות כי איני מכיר את מר פלוני ברמת-גן. אולם בזאת לא נסתיימה השיחה. הוא המטיר עלי שאלות על המצב בארץ והצהיר כמה פעמים על נאמנותו לישראל, אותה הוא מקהה מאד-מאד לבקר בקרוב.

באותו ערב לקחוני ידידי למסיבה פרטית מקרית. היא התקיימה בדירה גאה מאד, מרוהי טת בטעם המודרני והיקר ביותר, אי-שם בצד המזרחי של האי מנהאטן (שהוא יותר אריסטו-קראטי מאשר הצד המערבי, שם גרים פשוטי-העם). המארת, מיסטר בלומשטיין, לחץ את ידי בחמימות, המטיר עלי כמה שאלות על המצב בישראל וסיפר שהוא מקהה מאד-מאד לבקר בה באחת השנים הקרובות. אחר-כך הוא הציג אותי לאחד מאורחיו, מיסטר גולדמן, שלחץ את ידי בחמימות, המטיר עלי כמה שאלות על המצב בישראל וסיפר כי ביקר בה לפני שלוש שנים, והלוחאי ויכול היה לחזור לשם בקרוב לביקור ארוך יותר.

כך, בהתאם לחוק מסיבות-הקוקטייל, „עברתי במעגל“ החלפתי כמה מלים עם מיסטר פלוני וכמה מלים עם מיסיס אלמור-גית. כעבור שעה כבר היה ברור: בכל המסיבה אין אף איש אחד שאינו ציוני נלהב. אין בה איש אחד שלא ביקר או חולם לבקר בישראל. אין בה איש אחד שאינו לו מכר אי-שם בארץ.

האם אני מכיר את מר ברמן בירושלים? את מר גולדשטיין בטבריה? את מר יערי בתל-אביב? את הגברת פינקלשטיין בחולון? אנשים כל כך נחמדים! אינו ארץ נהדרת! אילו מפעלים כבירים! איזה צבא נפלא! ואיזה יהודים טובים!

★ ★ ★
גִּמְוֵי שֶׁל שְׁלוֹשָׁה מִיָּדוּן

בניו-יורק ישנם שלושה מיליון יהודים

בדיים — יותר מאשר בכל מקום אחר בעולם. הם בולטים מאד — בשלטי החנויות, בתוכן העיתונים, במבחר הפרצופים שאתה עובר על פניהם ברחוב. לפי החוק הנייר יורקי, כל נהגמונית חייב להציג במקום בולט במכוניתו כרטיס המכיל את שמו ור תמונתו. לפחות מחצית הכרטיסים שאתה נתקל בהם נושאים שמות יהודיים מובהקים. התגלית הראשונה המזדקרת לעין, היא שכל המיליונים האלה מהתיים ציבור נפרד לחלוטין מיתר האוכלוסיה. הם חיים ב אמריקה. הם סוחרים עם האמריקאים. הם מרגישים את עצמם אמריקאים לכל דבר. אולם למעשה אין הם חיים עם האמריקאים. במסיבה של מארח יהודי, אינך פוגש באורחים בלתי-יהודיים. בבקרך בביתו של ידיד יהודי, אינך מוצא ברשימת הדיירים בכניסת הבית שמות יהודיים בלבד. הוא הדין בכל הבתים הסמוכים, בכל הרובע: כולו מאוכלס יהודים.

ישנם הבדלים בין היהודים. ישנם מעמדות. ישנם פשוטי-עם, הגרים בברוקלין (שמעבר לנהר) או בברונקס (בחלק העליון יותר של האי מנהאטן), או, גרוע ביותר, בשכונות-העוני של החלק התחתון המזרחי של האי, וישנם אריסטוקראטים הגרים במרכזו האי, בדירות המשקיפות על הפארק המרכזי, והמלאות ציורי-ישמן מקוריים ויקרים. אולם אלה גם אלה אינם מקיימים שום מגע חברתי אמיתי עם בני מעמדם הלא-יהודיים. הם חיים בגטו.

מדוע? האם גזל להם יותר לחיות יהודי? האם הם חוששים כי ירגישו נחיתות בחברה לא-יהודית? האם הם רוצים להימנע מכל מצב בו יוכלו להיעלב? האם לא-יהודים אינם רוצים בהם? יתכן שכל הסיבות האלה נכונות. ואולי ישנן אחרות. אך העובדה עצמה ברורה ובלוטת: יהודי אמריקה חיים בגטו אדיר, גזל, מרחח — אך סגור ומסוגר.

★ ★ ★
מלכות השמיים בישראל

גמ' הזה ועד חלום אחד, השופך את אורו על כל תושביו, מן האריסטוקראט בין ציורי-ההמון ועד לחייט בבית הממוטט במזרח-התחתון. חלום זה נקרא בשם ישראל.

אין לו שום קשר עם המציאות שמהם ישראל. כל דמיון הוא מקרי בהחלט, ונדיר ביותר. ישראל זו שבחלום היא ארץ רחוקה וקסומה, ארץ היהודים, שם כל התושבים הם אידיאל ליסטים נאצלים, המקיימים את עצמם למען הוולת, ארץ של מפעלים כבירים, של צבא בלתי-מונצח, עטורת הוד קדומים ותפארת המחור. ארץ מושלמת, חסרת רבב ודופי, הצודקת בכל מעשיה, המונהגת בידי מנהיגים גאוניים וטהורים, העומדת קטנה ואמיצה מול אוכלי האדם הערביים.

פעם חלמו כך הנוצרים על מלכות-השמיים. פעם חלמו כך הקומוניסטים בכל רחבי העולם על גן-העדן הסובייטי. כך חלומים היום היהודים באמריקה על ארץ-ישראל. לא כדי לבוא לשם, חס וחלילה. הנוצרי אינו רוצה לחיות בגן-העדן, והקומוניסט הבריטי אינו רוצה לחיות במדבר של טורקמניסטאן. גן-העדן הקסום אינו מקום לחיות בו. הוא מקום לחלום עליו, לשאוב ממנו עידוד ברנעי וכאון, להתגאות בו מול עולם עויין ואכזרי, להתרומם בעזרתו מעל לשלולת החיים היומיומיים.

רק סאדיסט בעל אכזריות נוראה ילך לקלקל חלום נהדר זה, לספר ליהודים כי אולי ישנו סגם אחד או שניים בישראל, שאולי לא כל הישראלים גיבורי-חיל והלוצים, שאולי מנהיגי ישראל אינם גאוניים כל-כך, שאולי יש צורך בשינויים ובתיקונים ובחילופי מדיניות. ולא רק אכזריות דרושה לכן — דרוש גם אומץ-לב עילאי. כי החלום יקום בימיה ששוכה

על כל מי שיבוא לגזול ממנו את חלומו היקר מכל. הנוצרים שרפו והפשיטו את העור והתכו לארבע חתיכות את אותם שהעזו להטיל ספק באמונתם הקדושה במלכות-השמיים. הקומוניסטים השתמשו באמצעים יותר מודרניים אך לא פחות אכזריים במי שניסה להרוס בעיניהם את טוהר החלום הסובייטי. והיהודים הטובים בארצות-הברית מסוגלים לכל מעשה תועבה, אם יבוא אליהם מישוה וינסה להמעיט את דמותו של החלום הישראלי, שהוא מרכז חייהם.

SUCKERS מוד RACKET ★ ★ ★

בשפה האמריקאית ישנה מילה הידועה לכל קוראי דאמון ראניון. המילה היא: „סאקר“. התרגום המילולי מצדן. התוכן: אדם בעל נפש תמימה ומאמינה, שרמאי מקצועי יכול למכור לו בקלות תרופת-פנטס המורכבת ממים, או מניות במכרה-זהב בקאמצ'טקה, שאינו קיים.

מבחינה ציונית, יהודי אמריקה הם סאקרס. הם חריפים בכיונס, גושי פיקחות בחיי יום-יום. אולם כשמוזכרת המלה „ישראל“, הם סאקרס מושלמים. אין צורך לשכנע אותם, להפעיל באוזניהם להטוטיגואום, להרוכח להם כי יום הוא לילה ולילה הוא יום. הם מאמינים

כנס הסתדרות ציוני אמריקה ב„וולדורף אסטוריה“, ניו-יורק

מראש. להט אמונתם יכול להביא לעתים במבוכה גם את השליח הציוני הציני ביותר. הם פשוט עוצמים את העיניים, מחבקים את הכייס ואומרים לו: שלש את ידיך לכייסנו, ישנה עוד מילה בסלאנג האמריקאי. במקום שישנם „סאקרס“, שם ישנו „ראקט“. קשה לתרגם מילה זו. פירושה: מערכה מאורגנת כדי להוציא את הכסף מכיסי הסאקרס. ישנו ראקט של מניות מזויפות. וישנו ראקט של תרופות-פנטס. וישנו ראקט של זכירת חלקות-ארמה על הירח. וישנו ראקט ציוני.

הארגון הציוני באמריקה — ובעולם היהודי כולו — אינו צריך להתבייש, לא בפני הכנסיה הקאתולית ולא בפני האינטרנציונל הקומוניסטי. שני ארגונים אדירים אלה, עמוסי המסורת, יכולים עוד ללמוד דבר אחד או שניים מן המגנון הציוני. כי מגנון זה שולט ביהודי אמריקה — ולמעשה ברוב יהודי העולם — שלטון טוטליטארי שהוא מושלם ומוחלט.

מכיוון שלא עומדים לרשותו בתי-סוהר ומשטרה, וחסרים אמצעי-הכפייה הרגילים של דיקטטורה רודנית, הרי זה הישג הראוי לתערצה ולהערצה.

יהודי אינו יכול לטרב לשלם את חלקו המלא במגבית היהודית המאוחדת. אפילו הוא בוגד בעמו, אפילו הוא מפקפק כי בג'וריון הוא שליח אלוהי ישראל — אין לו כל ברירה. אם ינסה בכל זאת לטעון כי ההערכה גבוהה מדי וכי אינו יכול לשלם את המוטל עליו — גרלו ושיגנו במהרה. פה ושם יצלצלו טלפונים. נושיו יודיעו לו שלצערם אינם יכולים להאריך את האשראי שלו. לקוחותיו יודיעו לו שלצערם החליטו להעביר את הז' מנותיהם לעסק אחר. ידידיו יחדלו מלהזמין. בתו תתקשה להשיג הומנות לחגיגות בהן מצויים החתנים הפוטנציאליים, בני המשפחות היהודיות הטובות.

תמונה אוסימית: ישיבת ההנהלה של קאונטרי קלאב יהודי בעיר אמריקאית מסוימת. הקאונטרי-קלאב (מועדון שמחוץ לעיר, שאפשר לשחק בו גולף וטניס, ולהפגיש בנים עם בנות, ולהכיר אנשים מאותו סוג), הוא מוסד אמריקאי חשוב מאד, מקום הריכוז של החברה האמידה. מי שנתקבל לקאונטרי קלאב, יודע שהצליח בחיים. הוא הגיע לאן שרצה להגיע.

הנהלת הקלאב דנה בבקשתו של יהודי אחד להתקבל כחבר. אותו יהודי היה גותן מן הסתם את נפשו להתקבל לקלאב לא-יהודי, אולם שום קאונטרי קלאב לא-יהודי לא יקבל חבר יהודי. אם ירצה ואם לאו, הוא יכול להתקבל רק לקאונטרי קלאב היהודי.

ההנהלה דנה בכל הפרטים של אותו מועמד. הוא נמצא בסדר. מצבו הכלכלי טוב. מעמדו החברתי מצויין. הכל מתאים. ואו פונה יושב-הראש אל יהודי ממושקף היושב בצד. זהו נציג המגבית היהודית המאוחדת. „האם הוא בסדר אתכם?“ הוא שואל.

הנציג מהסס. „הוא די בסדר“, הוא מודה. „אבל אני חושב שאם נלחץ אותו חזק, אפשר להוציא ממנו עוד כמה אלפים.“

„או קיי“, אומר יושב-הראש, ומצוה להזמין את המועמד פנימה. שם נאמר לו שהמועדון מוכן לקבלו, אולם מסתבר שאינו ממלא את חובתו כלפי הציבור היהודי. עליו להוסיף